

Sygn. akt VI Ga 44/15

POSTANOWIENIE

Dnia 16 kwietnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Andrzej Borucki

Sędziowie: SO Beata Hass – Kloc

SO Anna Harmata (spr.)

Protokolant: st. sekr. sądowy Joanna Mikulska

po rozpoznaniu w dniu 16 kwietnia 2015 r. w Rzeszowie

na rozprawie

sprawy z wniosku Skarbu Państwa reprezentowanego przez N.w K.

z udziałem: P. G.

o orzeczenie zakazu prowadzenia działalności gospodarczej

na skutek apelacji wierzyciela od postanowienia Sądu Rejonowego w Krośnie

V Wydziału Gospodarczego z dnia 1 grudnia 2014 r., sygn. akt V Gzd 8/14

postanawia:

uchylić zaskarżone postanowienie i przekazać sprawę Sądowi Rejonowemu w Krośnie V Wydziałowi Gospodarczemu do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt VI Ga 44/15

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 16 kwietnia 2015r.

Pismem z dnia 13 października 2014 r. wnioskodawca N.w K. wniósł o orzeczenie przez Sąd Rejonowy w Krośnie wobec dłużnika P. G. zakazu prowadzenia działalności gospodarczej na własnych rachunek oraz pełnienia funkcji członka rady nadzorczej, reprezentanta lub pełnomocnika w spółce handlowej, przedsiębiorstwie państwowym, spółdzielni, fundacji lub stowarzyszeniu na okres 3 lat.

W uzasadnieniu powyższego wnioskodawca wskazał, iż dłużnik P. G. jest przedsiębiorcą, który prowadzi działalność gospodarczą w zakresie realizacji projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków. Zaległości podatkowe dłużnika wobec Skarbu Państwa – N.w K. na dzień 7 października 2014 r. wynosiły 212.519,20 zł. Na przedmiotowe zadłużenie składały się zaległości w podatku od towarów i usług, w podatku dochodowym od osób fizycznych, koszty upomnienia oraz koszty egzekucyjne, w tym należność główna w wysokości 169.795,80 zł, odsetki w wysokości 35.718,00 zł, koszty upomnień w wysokości 178,80 zł i koszty egzekucyjne w kwocie 6.826,60 zł. Dłużnik posiada również zaległości w stosunku do innych wierzycieli, w tym wobec Prezydenta Miasta K. w kwocie 150,00 zł, Wojewody (...) w kwocie 500,00 zł i ZUS w wysokości 27.841,80 zł. Najstarsze wierzytelności wobec Skarbu Państwa

– N.w K. to podatek dochodowy od osób fizycznych oraz podatek od towarów i usług za czerwiec 2010 r. – terminy płatności odpowiednio 20 lipca 2010 r. i 26 lipca 2010 r. Spośród pozostałych wierzycieli najstarsze wierzytelności wobec ZUS dotyczyły okresu września 2009 r. Dnia 15 maja 2014 r. wierzyciel wystąpił do Sądu Rejonowego o ogłoszenie upadłości dłużnika, Sąd Rejonowy w Krośnie Wydział V Gospodarczy postanowieniem z dnia 23 czerwca 2014 r. oddalił wniosek na podstawie art. 13 ust 2 pr. up. i n.

Postanowieniem z dnia 1 grudnia 2014 r. sygn. akt V Gzd 8/14, Sąd Rejonowy w Krośnie Wydział V Gospodarczy oddalił wniosek wierzyciela o orzeczenie wobec dłużnika P. G. zakazu prowadzenia działalności gospodarczej.

W uzasadnieniu Sąd ten przyjął, iż przytoczone przez wnioskodawcę okoliczności jednoznacznie wskazują, iż dłużnik jest niewypłacalny w rozumieniu art. 11 pr. up. i n. albowiem nie wykonuje on swych wymagalnych zobowiązań. Powyższe potwierdziło także prowadzone postępowanie upadłościowe, wniosek wierzyciela został oddalony z uwagi na brak środków pozwalających na pokrycie kosztów tego postępowania. Przesłanki ogłoszenia upadłości w stosunku do dłużnika, wystąpiły prawdopodobnie jeszcze w 2009 r. a na pewno w sierpniu 2010 r., lecz dłużnik wniosku o ogłoszenie upadłości nie złożył. Sąd Rejonowy złożył wniosek w niniejszej sprawie więc oddalił powołując się na treść art. 377 pr. up. i n. i fakt, iż wniosek o orzeczenie zakazu prowadzenia działalności gospodarczej wobec dłużnika został złożony po upływie trzyletniego terminu przewidzianego w art. 377 pr. up. i n. W ocenie Sądu Rejonowego brak było podstaw do zastosowania rocznego terminu liczonego od dnia oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości na podstawie art. 13 pr. up. i n. ponieważ wierzyciel złożył wniosek o ogłoszenie upadłości po upływie trzyletniego terminu przewidzianego w art. 377. W ocenie Sądu Rejonowego, tego rodzaju działanie stanowiło próbę obejścia przepisów ustawy dającą wierzycielowi w zasadzie nieograniczony czas na złożenie wniosku o zakaz, uwarunkowany jedynie wcześniejszym złożeniem wniosku o ogłoszenie upadłości dłużnika.

Rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego zaskarżył wierzyciel, wnosząc o zmianę w/w postanowienia poprzez uwzględnienie wniosku o orzeczenie zakazu prowadzenia działalności wobec dłużnika, ewentualnie uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Zaskarżonemu rozstrzygnięciu wierzyciel zarzucił naruszenie prawa materialnego tj. art. 377 pr. up. i n., poprzez błędne przyjęcie, że w przedmiotowej sprawie nie można zastosować rocznego terminu o którym mowa w art. 377 pr. up. i n. dla orzeczenia zakazu, skoro wierzyciel złożył wniosek o ogłoszenie upadłości po upływie trzyletniego terminu przedawnienia.

W uzasadnieniu powyższego skarżący wskazał, iż przepisy prawa upadłościowego i naprawczego nie wskazują terminu w jakim wierzyciel może wystąpić z wnioskiem o ogłoszenie upadłości, a jedynie wymagają, aby uprawdopodobnił on swoją wierzytelność. Tym samym w ocenie skarżącego brak jest podstaw, aby ograniczać termin do wszczęcia przez niego postępowania o orzekaniu o zakazie z art. 373 pr. up. i n. Mając na uwadze okoliczności niniejszej sprawy, a to złożenie przez niego wniosku o ogłoszenie upadłości wobec dłużnika w dniu 20 maja 2014 r. a następnie oddalenie przedmiotowego wniosku przez Sąd Rejonowy w Krośnie na podstawie art. 13 pr. up. i n. postanowieniem z dnia 23 czerwca 2014 r. to brak było podstaw prawnych do stosowania innego terminu w przedmiotowej kwestii. Trzyletni termin z art. 377 pr. up. i n., odnosi się tylko do sytuacji, gdy żaden z wierzycieli nie podjął próby dochodzenia swych roszczeń od nierzetelnego dłużnika w postępowaniu upadłościowym, lecz ograniczył się do żądania wykluczenia tego dłużnika z obrotu gospodarczego.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja zasługiwała na uwzględnienie.

W okolicznościach niniejszej sprawy Sąd Rejonowy, rozpoznając wniosek wierzyciela N.w K. o orzeczenie wobec dłużnika na podstawie art. 373 pr. up. i n. zakazu prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek oraz pełnienia funkcji członka rady nadzorczej, reprezentanta lub pełnomocnika w spółce handlowej, przedsiębiorstwie państwowym, spółdzielni lub stowarzyszeniu, dokonując interpretacji art. 377 pr. up. i n. uznał, iż wniosek ten został złożony po terminie. Niniejsze wyprowadził z faktu, iż skoro wierzyciel złożył wniosek o ogłoszenie upadłości dłużnika

po upływie 3 lat od zaistnienia podstaw dla złożenia wniosku o upadłość przez dłużnika, to złożenie wniosku przez wierzyciela w dalszym terminie i jego oddalenie na podstawie art. 13 pr. up. i n. nie otwierało biegu terminu rocznego przewidzianego treścią art. 377 w/w ustawy.

Sąd Okręgowy nie podziela powyższego stanowiska. Przesłanki wynikające z ww. normy prawnej (upływ czasu), których ziszczenie się powoduje niemożność domagania się przez wnioskodawcę wydania rozstrzygnięcia w przedmiocie zakazu unormowanego w art. 373 pr. up. i n. - stanowią przesłanki rozbieżne, nosząc charakter dwutorowy. Wykładnia w/w normy nie daje podstaw dla przyjęcia stanowiska, iż brak zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości przez wierzyciela w terminie 3 lat od daty powstania przesłanek do złożenia takowego wniosku skutkuje w istocie wyłączeniem orzeczenia zakazu, pomimo złożenia przez wierzyciela wniosku o ogłoszenie upadłości po tym terminie i zapadnięcia w wyniku niniejszego rozstrzygnięcia Sądu Upadłościowego o którym mowa w art. 377.

W ocenie Sądu Okręgowego brak podstaw dla przyjętej przez Sąd Rejonowy interpretacji na podstawie już na podstawie wykładni językowej w/w normy. Treść jej wskazuje bowiem wyraźnie na dwa - odrębne początkowe terminy, od których należy liczyć czasokres dla złożenia wniosku o orzeczenie zakazu, różnicując zresztą ich długość. Pierwszy to rok od dnia umorzenia, zakończenia lub oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości na podstawie art. 13, drugi - to trzy lata od dnia w którym dłużnik obowiązany był taki wniosek złożyć. Ustawa nie wskazuje, iż wniosek złożony przez wierzyciela winien być złożony w terminie trzech lat od powstania stanu niewypłacalności, nie uzależniając otwarcia biegu rocznego terminu przewidzianego w w/w normie od daty zainicjowania przez wierzyciela postępowania upadłościowego.

Brak podstaw dla podzielenia stanowiska Sądu Rejonowego również na podstawie wykładni celowościowej art. 377 pr. up. i n. Nie można bowiem wykluczyć okoliczności, iż stan upadłości dłużnika, powstanie przed upływem trzech lat od powstania wierzytelności wierzyciela inicjującego postępowanie upadłościowe. Nie można wykluczyć też okoliczności, iż wierzytelność ta powstanie podczas tego czasokresu, ale wierzyciel nie będzie miał wiedzy o podstawach do ogłoszenia upadłości. W tym zakresie Sąd Okręgowy podziela stanowisko wyrażone w uchwale Sądu Najwyższego - Izby Cywilnej z dnia 9 kwietnia 2010 r. III CZP 14/10, iż odnośnie terminów ustanowionych przez przepis art. 377 pr. up. i n. należy przyjąć dwutorowość ich liczenia i tylko wówczas, kiedy żaden z wierzycieli nie chce podjąć próby dochodzenia swoich roszczeń w postępowaniu upadłościowym, ograniczając się do żądania wykluczenia dłużnika z obrotu gospodarczego, nie ma powodu, ani możliwości, aby liczyć termin do wystąpienia z żądaniem orzeczenia zakazu od innej chwili niż powstanie po stronie dłużnika obowiązku złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości. Jeżeli zatem któryś z wierzycieli zainicjował to postępowanie to termin do złożenia wniosku o orzeczenie zakazu z art. 373 ust. 1 biegnie od dnia zakończenia lub umorzenia postępowania upadłościowego albo oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości na podstawie art. 13 pr. up. i n. Niniejsze nie jest ani nadmiernie rygorystyczne, ani nie powinno się go kwestionować z punktu widzenia wyłącznie interesu dłużnika, twierdząc, że pozostaje on zbyt długo w stanie niepewności prawnej, gdyż to on sam, na skutek nierzetelnego postępowania doprowadził do takiej sytuacji. Stanowisko to znajduje odzwierciedlenie również w doktrynie - Piotr Zimmerman Prawo upadłościowe i naprawcze Komentarz Wydawnictwo CH Beck Warszawa 2007 str. 565. I wprawdzie w/w stanowiska zostały wyrażone w stanie prawnym przed zmianą, to pozostają aktualne, zmiana bowiem polegała jedynie na wydłużeniu czasokresu do złożenia wniosku o orzeczenie zakazu w przypadku kiedy nie złożono wniosku o ogłoszenie upadłości. Dodać również należy, iż o ile na dłużniku spoczywa obowiązek złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości w określonym terminie, o tyle termin ten nie dotyczy wierzyciela. Brak zatem również z tej przyczyny podstaw dla wywiedzenia negatywnych skutków w zakresie pozbawienia wierzyciela możliwości złożenia wniosku co do zakazu, zważywszy na datę złożenia przez niego wniosku o ogłoszenie upadłości.

W realiach niniejszej sprawy wierzyciel - N.w K. złożył wniosek o ogłoszenie upadłości dłużnika w dniu 20 maja 2014r. a postępowanie w przedmiotowej sprawie zostało zakończone postanowieniem Sądu Rejonowego w Krośnie dnia 23 czerwca 2014 r. sygn. akt V Gu 11/14, w którym to Sąd oddalił wniosek wierzyciela na podstawie art. 13 pr. up. i n. Data ta więc otwierała wierzycielowi roczny termin dla złożenia wniosku o orzeczenie zakazu z art. 373 ust 1 pr. up. i n. i w terminie tym wniosek został złożony.

Ponieważ Sąd Rejonowy oddalił wniosek wierzyciela jako podstawę przyjmując niedopuszczalność orzeczenia zakazu wobec przekroczenia terminu złożenia wniosku z art. 377 pr. up. i napr.; nie zbadał on merytorycznych przesłanek dla orzeczenia tegoż zakazu, stosownie do treści art. 373 pr. up. i n., nie rozpoznając tym samym sprawy co do istoty. Ponownie rozpoznając więc sprawę Sąd Rejonowy dokona ustaleń faktycznych, a następnie rozważań prawnych w zakresie podstaw dla orzeczenia zakazu i ewentualnego jego wymiaru, tj. przesłanek z art. 373 par. 1 i 2 pr. up. i n.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy - na mocy art. 386 § 4 k.p.c. w zw. z art. 35 pr. up. i n. orzekł jak wyżej.